Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 14. aprila 2016*

„Predhodno odločanje — Kmetijstvo — Skupna ureditev trgov — Uredba (ES) št. 565/2002 — Člen 3(3) — Tarifna kvota — Česen s poreklom iz Argentine — Uvozna dovoljenja — Neprenosljivost pravic, ki izhajajo iz uvoznih dovoljenj — Obid — Zloraba pravice — Pogoji — Uredba (ES, Euratom) št. 2988/95 — Člen 4(3)“

V zadevi C-131/14,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Corte suprema di cassazione (kasacijsko sodišče, Italija) z odločbo z dne 13. januarja 2014, ki je prispela na Sodišče 21. marca 2014, v postopku

Malvino Cervati,

Società Malvi Sas di Cervati Malvino, prenehala opravljati dejavnost,

proti

Agenzia delle Dogane,

Agenzia delle Dogane – Ufficio delle Dogane di Livorno,

ob udeležbi

Roberta Cervatija,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi M. Ilešič, predsednik senata, C. Toader, sodnica, A. Rosas, sodnik, A. Prechal, sodnica, in E. Jarašiūnas (poročevalec), sodnik,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,

sodna tajnica: L. Carrasco Marco, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 18. novembra 2015,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za M. Cervatija, Società Malvi Sas di Cervati Malvino in R. Cervatija C. Mazzoni, M. Moretto in G. Rondello, odvetniki,

* Jezik postopka: italijanščina.

— za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj z A. Collabolletto, avvocato dello Stato,

— za grško vlado I. Chalkias, I. Dresiou, O. Tsirkinidou in D. Ntourntoureka, agenti,

— za Evropsko komisijo B.-R. Killmann in P. Rossi, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Uredbe Komisije (ES) št. 1047/2001 z dne 30. maja 2001 o uvedbi sistema uvoznih dovoljenj in potrdil o poreklu in o določitvi pravil za upravljanje tarifnih kvot za česen, uvožen iz tretjih držav (UL L 145, str. 35) in Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 1, str. 340).

2 Ta predlog je bil vložen v sporu med M. Cervatijem kot komplementarjem in zakonitim zastopnikom družbe Società Malvi Sas di Cervati Malvino, ki je prenehala (v nadaljevanju: Malvi), in to družbo na eni strani ter Agenzia delle Dogane (carinski urad) in Agenzia delle Dogane – Ufficio delle Dogane di Livorno (carinski urad – carinska služba Livorno) (v nadaljevanju: skupaj: carinski urad) na drugi strani zaradi odločbe o popravku in izterjavi, ki je bil družbi Malvi poslan glede uvoza česna s poreklom iz Argentine, za kateri je veljala preferencialna carinska tarifa.

Pravni okvir

Uredba št. 2988/95

3 Člen 4 Uredbe št. 2988/95, ki spada pod njen naslov II „Upravni ukrepi in kazni“, določa:

„1. Praviloma se za vsako nepravilnost odredi odvzem neupravičeno pridobljene koristi:

— z obveznostjo plačila ali vračila dolgovanega ali neupravičeno prejetega zneska,

[…]

3. Če se ugotovi, da so bili v nasprotju s cilji veljavne zakonodaje [Unije] zaradi pridobitve neke koristi zahtevani pogoji za pridobitev koristi ustvarjeni umetno, se zato korist ne odobri ali pa se odvzame.

[…]“

Uredba (ES) št. 1291/2000

4 Člen 8(1), prvi pododstavek, Uredbe Komisije (ES) št. 1291/2000 z dne 9. junija 2000 o določitvi skupnih podrobnih pravil za uporabo sistema uvoznih in izvoznih dovoljenj in potrdil o vnaprejšnji določitvi za kmetijske proizvode (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 3, zvezek 29, str. 145) določa:

„Uvozno ali izvozno dovoljenje daje pravico in zavezuje k uvozu oziroma k izvozu navedene količine zadevnih proizvodov ali blaga po tem dovoljenju ter, razen v primerih višje sile, v roku veljavnosti tega dovoljenja.“

5 Člen 9(1) te uredbe določa:

„Obveznosti, ki izhajajo iz dovoljenj ali potrdil, niso prenosljive. Pravice, ki izhajajo iz dovoljenj ali potrdil, lahko prenese imetnik v času trajanja roka veljavnosti. […]“

6 Člen 15(2), prvi pododstavek, navedene uredbe določa:

„Zahtevki za dovoljenja ali potrdila se sprejmejo le, če je položena ustrezna varščina pri pristojnem organu, […] ko je zahtevek vložen.“

7 Člen 35(2) te uredbe določa:

„[…] če obveznost uvoza ali izvoza ni bila izpolnjena, se varščina zaseže v znesku, ki je enak razliki med:

(a) 95 % količine, navedene na dovoljenju ali potrdilu,

in

(b) dejansko uvoženo ali izvoženo količino.

[…]

Če pa znaša uvožena ali izvožena količina manj kot 5 % količine, navedene na dovoljenju ali potrdilu, se varščina zaseže v celoti.

[…]“

Uredba št. 1047/2001

8 Člen 5 Uredbe (ES) št. 1047/2001, naslovljen „Izdaja dovoljenj“, v odstavku 1 določa, da „ne glede na člen 9 Uredbe [št. 1291/2000] pravice, ki izhajajo iz dovoljenj A, niso prenosljive“.

9 Uredbo št. 1047/2001 je z učinkom od 1. junija 2002 nadomestila Uredba Komisije (ES) št. 565/2002 z dne 2. aprila 2002 o določitvi postopka za upravljanje tarifnih kvot in uvedbi sistema potrdil o poreklu za česen, uvožen iz tretjih držav (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 12, str. 224).

Uredba št. 565/2002

10 V uvodnih izjavah 1, 3 in od 5 do 7 Uredbe št. 565/2002 je navedeno:

„1. […] Od 1. junija 2001 je bila običajna carina za uvoz česna iz oznake KN 0703 20 00 sestavljena iz 9,6 % carine *ad valorem* in posebnega zneska 1 200 EUR za neto tono. Vendar pa je Sporazum, sklenjen z Argentino, določil kvoto 38370 ton prosto posebne dajatve, ki je bila odobrena s Sklepom [Sveta] 2001/104/ES [z dne 28. maja 2001 o sklenitvi Sporazuma v obliki izmenjave pisem med Evropsko Skupnostjo in Argentinsko republiko v okviru člena XXVIII Splošnega sporazuma o carinah in trgovini (GATT) 1994 za spremembo koncesij za česen, predvidenih v listi CXL, priloženi GATT (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 37, str. 296)], in se v nadaljevanju imenuje ‚kvota GATT'. Sporazum določa, da se kvota razdeli na 19.147 ton za uvoz iz Argentine (serijska številka 09.4104) […]

[…]

(3) Postopek za upravljanje kvote GATT je bil določen z Uredbo [št. 1047/2001] […]. Vendar pa so izkušnje pokazale, da se lahko to upravljanje izboljša in poenostavi. Zlasti je treba odpraviti potrebo po uvoznih dovoljenjih za uvoz izven kvote GATT in prilagoditi pogoje za dostop uvoznikov do te kvote zaradi večjega upoštevanja tradicionalnih trgovinskih tokov.

[…]

(5) Zaradi posebne dajatve za nepreferencialni uvoz izven kvote GATT zahteva upravljanje kvote uvedbo sistema uvoznih dovoljenj. Podrobna pravila za ta sistem morajo dopolnjevati pravila, določena z Uredbo [št. 1291/2001] […] ali pa odstopati od teh pravil.

(6) Potrebni so ukrepi, ki bodo [kolikor je mogoče] preprečevali navidezne zahtevke za uvozna dovoljenja, ki niso povezani s pristno trgovsko dejavnostjo na trgu sadja in zelenjave. V ta namen je treba določiti posebna pravila za zahtevke in veljavnost dovoljenj.

(7) Ker Sporazum, sklenjen z Argentino, zagotavlja upravljanje kvote GATT na podlagi sistema tradicionalnih in novih uvoznikov, je treba opredeliti koncept tradicionalnih uvoznikov in razdeliti kvoto na obe kategoriji uvoznikov, pri čemer se omogoči optimalna uporaba kvote."

11 Ta uredba v členu 2, prvi odstavek, vsebuje te opredelitve:

„V tej uredbi:

(a) ‚uvozno obdobje' pomeni obdobje enega leta od 1. junija enega leta do 31. maja naslednjega leta;

[…]

(c) ‚tradicionalni uvozniki' pomeni uvoznike, ki so v Skupnost uvozili česen v najmanj dveh od treh preteklih uvoznih obdobjih, ne glede na poreklo in datum teh uvozov;

(d) ‚referenčna količina' pomeni največjo količino letnega uvoza česna, ki ga je izvedel tradicionalni uvoznik v koledarskih letih 1998, 1999 in 2000. Če zadevni uvoznik v vsaj dveh od teh treh let ni uvozil nobenega česna, je referenčna količina največja količina letnega uvoza česna v treh uvoznih obdobjih pred obdobjem, za katerega je bil oddan zahtevek za izdajo uvoznega dovoljenja;

(e) ‚novi uvozniki' pomeni uvoznike, ki niso tradicionalni uvozniki.

[…]"

12 Člen 3 Uredbe št. 565/2002 z naslovom „Sistem uvoznih dovoljenj“ določa:

„1. Za ves uvoz v okviru kvot [česna iz tarifne oznake NC 0703 20 00, uvedenih s sklepom 2001/404] velja obvezna predložitev uvoznega dovoljenja, v nadaljevanju ‚dovoljenja‘, izdanega v skladu z Uredbo [št. 1291/2000], ob upoštevanju določb te uredbe.

[…]

3. Ne glede na člen 9 Uredbe [št. 1291/2000], pravice, ki izhajajo iz dovoljenja, niso prenosljive.

4. Varščina iz člena 15(2) Uredbe [št. 1291/2000] znaša 15 EUR na tono neto.“

13 Člen 5 te uredbe, naslovljen „Zahtevki za izdajo dovoljenja“, določa:

„1. Zahtevke za izdajo dovoljenj lahko vložijo samo uvozniki.

[…]

Če so novi uvozniki pridobili dovoljenja v skladu s to uredbo ali z Uredbo [št. 1047/2001] v prejšnjem uvoznem obdobju, morajo predložiti dokazilo, da je bilo vsaj 90 % količine, ki jim je bila dodeljena, dejansko sproščene v prosti promet.

[…]

3. Zahtevki za izdajo dovoljenja, ki so jih vložili tradicionalni uvozniki, v uvoznem obdobju ne smejo presegati referenčne količine za te uvoznike.

4. Za vsakega od treh porekel in za vsako četrtletje, navedeno v Prilogi I, zahtevki za izdajo dovoljenja, ki so jih vložili novi uvozniki, ne smejo presegati 10 % količine, navedene v Prilogi I za to četrtletje in za to poreklo.

[…]“

14 Člen 6 te direktive z naslovom „Največja količina, za katero se izdajo dovoljenja“ določa:

„1. Za vsako od treh porekel in za vsako četrtletje, navedeno v Prilogi I, se izdajo dovoljenja samo do višine največje količine, ki je enaka seštevku:

(a) količine, navedene v Prilogi I za to četrtletje in za to poreklo;

(b) količin, za katere ni bil vložen zahtevek v prejšnjem četrtletju za to poreklo;

(c) neuporabljenih količin, priglašenih Komisiji iz že izdanih dovoljenj za to poreklo.

[…]

2. Za vsakega od treh porekel in za vsako četrtletje, navedeno v Prilogi I, se najvišja količina, izračunana v skladu z odstavkom 1, dodeli:

(a) 70 % tradicionalnim uvoznikom;

(b) 30 % novim uvoznikom.

Vendar pa se razpoložljive količine dodelijo obema kategorijama uvoznikov brez diskriminacije od prvega ponedeljka v drugem mesecu vsakega četrtletja.“

15 Člen 13, drugi odstavek, Uredbe št. 565/2002 določa, da se ta uredba v bistvu uporablja za dovoljenja, za katera so bili zahtevki vloženi od 8. aprila 2002, in za sprostitve v prosti promet, ki začnejo veljati od 1. junija 2002.

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

16 Družba Malvi je delovala v sektorju uvoza in izvoza sadja in zelenjave in je bila tradicionalni uvoznik v smislu člena 2, prvi odstavek, točka (c), Uredbe št. 565/2002. Družba Malvi je prek druge družbe, ki je prav tako delovala prek drugih gospodarskih subjektov, kupila česen s poreklom iz Argentine, uvožen februarja in marca 2003 v okviru tarifne kvote, določene s to uredbo, za kateri je zato veljala preferencialna carinska tarifa (v nadaljevanju: sporni uvozi), čeprav ni imela za to potrebnih uvoznih dovoljenj, ker so bila njena dovoljenja izčrpana.

17 Ker je carinski urad Livorno menil, da se je družba Malvi nezakonito izogibala carinskim dajatvam in davku na dodano vrednost s tem, ko je prek goljufivega mehanizma, v okviru katerega je družba L'Olivo Maria Imp. Exp. (v nadaljevanju: L'Olivo), ki je bila nov uvoznik v smislu Uredbe št. 565/2002 in je izvedla sporne uvoze, delovala kot navidezna družba, in ker je menil, da je solidarno odgovorna s tem uvoznikom, je na družbo Malvi naslovil odločbo o popravku in izterjavi.

18 Mehanizem, ki ga izpodbija ta urad in o katerem meni, da je goljufiv, je mogoče opisati tako. V prvem koraku je družba L'Olivo, ki je imela potrebna uvozna dovoljenja za uporabo preferencialne carinske tarife, kupovala pošiljke česna s poreklom iz Argentine, ki je bil v tranzitu v carinskih skladiščih, pri družbi Bananaservice Srl (v nadaljevanju: Bananaservice), ki jo vodi R. Tonini, ki ni imel tovrstnih dovoljenj. V drugem koraku je družba L'Olivo te pošiljke česna uvozila v Unijo, pri čemer je koristila preferencialne carinske tarife, potem pa je česen, ko je bil sproščen v prosti promet, ponovno prodala družbi Tonini Roberto & C. Sas (v nadaljevanju: Tonini). V tretjem koraku je družba Tonini te pošiljke prodala družbi Malvi.

19 Corte suprema di cassazione (kasacijsko sodišče) navaja, da je na eni strani samo družba L'Olivo imela uvozna dovoljenja na svoje ime, na drugi strani pa so bile pošiljke česna prodane za ustrezno plačilo, ki pa je bilo nižje od posebne dajatve, dolgovane za opravljen uvoz zunaj kvote GATT.

20 Družba Malvi je vložila tožbo zoper odločbo o popravku in izterjavi pri Commissione tributaria provinciale di Livorno (pokrajinsko davčno sodišče v Livornu), ki ji je s sodbo z dne 15. novembra 2006 ugodilo.

21 Carinski urad se je na sodbo pritožilo pri Commissione tributaria regionale della Toscana (deželno davčno sodišče v Toskani), ki je spremenilo navedeno sodbo s sodbo z dne 7. septembra 2010. To sodišče je menilo, da tradicionalni uvoznik, ki v okviru kvote GATT nima svojega uvoznega dovoljenja in ki, namesto da bi blago nabavil neposredno od izvoznika in ga uvozil zunaj kvote ob plačilu dolgovane posebne dajatve, nabavi ocarinjeno blago od drugega gospodarskega subjekta, ki ga je kupil po njegovih navodilih, da bi mu ga prodal, prek podjetja, ki ima dovoljenja za uvoz v okviru te kvote, za ustrezno plačilo za opravljeno storitev, storil goljufijo.

22 M. Cervati je kot komplementar komanditne družbe Malvi pri Corte suprema di cassazione (kasacijsko sodišče) zoper to sodbo vložil kasacijsko pritožbo.

23 M. Cervati se je v podporo svoji kasacijski pritožbi skliceval zlasti na kršitev uredb št. 1047/2001 in št. 565/2002 z navedbo, da ni prepovedano, da se tradicionalni uvoznik, ki nima dovoljenja za uvoz v okviru kvote GATT, obrne na drugega tradicionalnega uvoznika, ki po tem,

ko je blago nabavil od dobavitelja zunaj Skupnosti, to blago kot tuje blago proda tretjemu gospodarskemu subjektu, ki blago brez prenosa svojega dovoljenja vnese v Unijo in ga nato preproda drugemu tradicionalnemu uvozniku za ustrezno plačilo za opravljeno storitev, ki ga ponovno proda prvemu. M. Cervati poleg tega poudarja, da je glavni cilj kvote GATT zagotoviti izpolnitev potrebe po preskrbi trga Unije, pri čemer naj bi se na njem ohranilo ravnovesje. Posledica izgube kvot, že dodeljenih nekaterim uvoznikom, in posledično neizčrpane kvote naj bi zaradi špekulacij bila zvišanje cen. Zato naj v okoliščinah, kot so v postopku v glavni stvari, ne bi šlo za obid zakona.

24 Carinski urad, nasprotno, poudarja, da je bil uporabljen del kvote, dodeljene drugemu subjektu, in da je šlo posledično za carinsko goljufijo, katere namen naj bi bil obiti sistem zaščite notranjega trga. Meni, da gre v tem primeru očitno za goljufijo, ob upoštevanju zlasti okoliščin, da je družba Malvi vnaprej naročila pošiljke česna s poreklom iz Argentine, ki ga je nato uvozila družba L'Olivo, da je družba Malvi vnaprej zagotovila vsote denarja družbi Tonini, ki ima istega upravitelja kot družba Bananaservice, in da je družba L'Olivo ustvarila dobiček v višini 0,25 EUR na kilogram. Carinski urad dodaja, da M. Cervati ni pojasnil, kakšno prednost ima zaradi takšnega mehanizma, razen davčne ugodnosti, ki je v plačilu preferencialne tarife.

25 Glede na to, da v sodni praksi Sodišča ni našlo odgovorov za odločitev v sporu, v katerem odloča, in ker se predpisi Unije, ki se uporabijo, v nacionalni sodni praksi razlagajo različno, je Corte suprema di cassazione (kasacijsko sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba uredbi št. 1047/2001 in št. 2988/95 razlagati tako, da je prepovedano ter da pomeni zlorabo pravice in goljufivo ravnanje, če gospodarski subjekt Skupnosti A ([Malvi]), ki nima uvoznega dovoljenja ali je izčrpal svojo tarifno kvoto in zato nabavi posamezne pošiljke blaga od drugega gospodarskega subjekta Skupnosti B ([Tonini]), ki jih je sam nabavil od dobavitelja zunaj Skupnosti ([Bananaservice]), nato pa jih je prodal kot tuje blago drugemu gospodarskemu subjektu Skupnosti C ([L'Olivo]), ki je z izpolnitvijo zahtev pridobil dovoljenje v okviru kvote in jih brez prenosa svojega dovoljenja sprostil v prosti promet v Evropski skupnosti, nato pa jih je po ocarinjenju za ustrezno plačilo, ki je bilo nižje od posebne carinske dajatve za uvoze zunaj kvot, prodal istemu gospodarskemu subjektu B ([Tonini]), ta pa jih je nazadnje prodal gospodarskemu subjektu A ([Malvi])?“

Vprašanje za predhodno odločanje

26 Najprej je treba opozoriti, da mora v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem iz člena 267 PDEU to podati nacionalnemu sodišču koristen odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča. V ta namen mora Sodišče po potrebi preoblikovati predložena vprašanja. Glede tega lahko Sodišče iz vseh elementov, ki jih je predložilo to nacionalno sodišče, zlasti pa iz obrazložitve predložitvene odločbe zbere elemente prava Unije, ki jih je treba razložiti ob upoštevanju predmeta spora (glej zlasti sodbi Fuß, C-243/09, EU:C:2010:609, točki 39 in 40, in Cimmino in drugi, C-607/13, EU:C:2015:448, točki 37 in 38 ter navedena sodna praksa).

27 V obravnavani zadevi je treba najprej ugotoviti, da je iz predložitvene odločbe razvidno, da so bili sporni uvozi opravljeni februarja in marca 2003. Uredba št. 1047/2001, na katero se v vprašanju za predhodno odločanje sklicuje predložitveno sodišče, je bila razveljavljena z Uredbo št. 565/2002 z učinkom z dne 1. junija 2002. Člen 13, drugi odstavek, Uredbe št. 565/2002 določa, da se ta uredba uporablja za dovoljenja, za katera so bili zahtevki vloženi od 8. aprila 2002, in za sprostitve v prosti promet, ki začnejo veljati od 1. junija 2002. V sporu o glavni stvari se *ratione temporis* uporabi torej Uredba št. 565/2002, ne pa Uredba št. 1047/2001.

28 Dalje, iz predložitvene odločbe izhaja, da se družbi iz postopka v glavni stvari očita, da se je oskrbovala z uvoženim česnom v okviru kvote GATT, čeprav je že izčrpala svoja dovoljenja, ki dajejo pravico za uvoz v tem okviru. Carinski organi tej družbi torej očitajo, da je zato, da bi pridobila to uvoženo blago po preferencialni tarifi, z zlorabo uporabila del kvote, namenjene drugemu subjektu, s tem, ko je prispevala k izogibanju prepovedi prenosa pravic, ki izhajajo iz dovoljenj, določene v členu 3(3) Uredbe št. 565/2002.

29 Nazadnje, če se Uredba št. 2988/95, na katero se prav tako sklicuje predložitveno sodišče v vprašanju za predhodno odločanje, na splošno, kot nakazuje tudi njen naslov, nanaša na zaščito finančnih interesov Unije, se njen člen 4(3) specifično nanaša na vprašanje zlorabe pravice.

30 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da predložitveno sodišče s svojim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3(3) Uredbe št. 565/2002 in člen 4(3) Uredbe št. 2988/95 razlagati tako, da nasprotujeta mehanizmu, kot je ta v postopku v glavni stvari, na podlagi katerega je po naročilu, ki ga poda subjekt, ki je tradicionalni uvoznik v smislu prvonavedene uredbe in ki je izčrpal svoja dovoljenja, ki omogočajo uvoz po preferencialni tarifi, drugemu subjektu, ki je prav tako tradicionalni uvoznik in ki nima tovrstnih dovoljenj,

— blago najprej prodano zunaj Unije s strani družbe, povezane s tem drugim subjektom, tretjemu subjektu, ki je novi uvoznik v smislu te uredbe in imetnik tovrstnih dovoljenj,

— je to blago, dalje, sproščeno v prosti promet v Uniji s strani tretjega subjekta ob uporabi preferencialne carinske tarife, potem pa ga ta tretji subjekt proda naprej drugemu subjektu in

— to blago na koncu drugi subjekt proda prvemu subjektu,

ker ta mehanizem, če omogoča prvemu subjektu, da pridobi blago, uvoženo v okviru tarifne kvote, določene v prvonavedeni uredbi, čeprav nima v ta namen potrebnega dovoljenja, pomeni zlorabo pravice s strani prvega subjekta.

31 V zvezi s tem je treba navesti, da je bilo v zadevi v glavni stvari prodano samo blago in da je bilo, dalje, slednje uvoženo v Unijo na podlagi dovoljenj, katerih veljava ni sporna. Formalno ni bila kršena nobena prepoved prenosa pravic, ki izhajajo iz dovoljenj, iz člena 3(3) Uredbe št. 565/2002. Poleg tega ni sporno, da so bili pri transakcijah nakupa, uvoza in ponovne prodaje v postopku v glavnih stvari, obravnavanih posamično, upoštevani formalni pogoji dodelitve preferencialne tarife.

32 Vendar iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da se pravni subjekti z namenom goljufije ali zlorabe ne morejo sklicevati na pravo Unije. Uporabe predpisov Unije ni mogoče razširiti tako, da bi zajela zlorabe s strani gospodarskih subjektov, torej transakcije, ki se ne izvedejo v okviru normalnih komercialnih poslov, ampak zgolj z namenom zlorabne pridobitve ugodnosti, predvidene s pravom Unije (glej zlasti sodbo Halifax in drugi, C-255/02, EU:C:2006:121, točki 68 in 69 in navedena sodna praksa, in sodbo SICES in drugi, C-155/13, EU:C:2014:145, točki 29 in 30).

33 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je za ugotovitev obstoja zlorabe na eni strani potreben objektivni element, ki se kaže tako, da mora iz vseh objektivnih okoliščin izhajati, da čeprav so bili formalno spoštovani pogoji, določeni v ureditvi Unije, cilj, ki mu ta ureditev sledi, ni bil dosežen (glej zlasti sodbi Emsland-Stärke, C-110/99, EU:C:2000:695, točka 52, in SICES in drugi, C-155/13, EU:C:2014:145, točka 32).

34 Taka ugotovitev zahteva, na drugi strani, subjektivni element v smislu, da mora iz vseh objektivnih okoliščin izhajati, da je bistven namen zadevnih transakcij pridobiti neupravičeno korist, z umetno vzpostavitvijo pogojev, zahtevanih za njeno pridobitev. Prepoved zlorab namreč ni upoštevna, če se zadevne transakcije lahko utemeljijo drugače, kot le s pridobitvijo ugodnosti (glej zlasti sodbi

Emsland-Stärke, C-110/99, EU:C:2000:695, točka 53, in SICES in drugi, C-155/13, EU:C:2014:145, točka 33). Obstoj takšnega subjektivnega elementa mora biti dokazan pri zadevnem subjektu (glej zlasti sodbo Emsland-Stärke, C-110/99, EU:C:2000:695, točka 55).

35 Čeprav lahko Sodišče, ko odloča o vprašanju za predhodno odločanje, po potrebi poda pojasnila, ki nacionalno sodišče usmerjajo pri njegovi razlagi, pa je predložitveno sodišče pristojno za to, da preveri, ali so podani elementi zlorabe v sporu o glavni stvari. V teh okoliščinah preverjanje obstoja zlorabe zahteva, naj predložitveno sodišče upošteva vsa dejstva in okoliščine primera, vključno s komercialnimi transakcijami pred zadevnim uvozom in po njem (sodbi SICES in drugi, C-155/13, EU:C:2014:145, točka 34 in navedena sodna praksa, in Cimmino in drugi, C-607/13, EU:C:2015:448, točka 60).

36 Na prvem mestu, glede ciljev, ki jim sledi Uredba št. 565/2002, iz njenih uvodnih izjav 6 in 7 izhaja, da je cilj upravljanje določene tarifne kvote z razdelitvijo dodeljenih količin med tradicionalne in nove uvoznike, pri čemer je treba omogočiti optimalno uporabo te kvote in omejiti špekulativne zahtevke za uvozna dovoljenja, ki niso povezani s pristno trgovsko dejavnostjo na trgu sadja in zelenjave.

37 Vendar v nasprotju z uredbami, ki so veljale v zadevah, v katerih sta bili izrečeni sodbi SICES in drugi (C-155/13, EU:C:2014:145) in Cimmino in drugi (C-607/13, EU:C:2015:448), ki so v bistvu za nove subjekte rezervirale neko količino kvot, ki jih urejajo te uredbe, Uredba št. 565/2002 ne rezervira na absoluten način neke količine kvote GATT za nove uvoznike.

38 Res je namreč, na eni strani, da člen 5(3) Uredbe št. 565/2002 določa, da zahtevki za izdajo dovoljenja, ki jih vložijo tradicionalni uvozniki, v uvoznem obdobju ne smejo presegati referenčne količine za te uvoznike, posledica tega pa je omejitev rasti uvoza tradicionalnih uvoznikov. Na drugi strani člen 5(1), tretji pododstavek, te uredbe določa, da mora novi uvoznik, ki je pridobil dovoljenja v skladu s to uredbo in želi vložiti nov zahtevek za izdajo dovoljenja, predložiti dokazilo, da je bilo vsaj 90 % količine, ki mu je bila dodeljena, dejansko sproščene v prosti promet na njegov račun, v skladu s ciljem preprečevanja špekulativnih zahtevkov za uvozna dovoljenja, ki niso povezani s pristno trgovsko dejavnostjo na trgu sadja in zelenjave, iz uvodne izjave 6 te uredbe.

39 Vendar čeprav člen 6(2), prvi pododstavek, Uredbe št. 565/2002 določa, da se za vsakega od treh porekel in za vsako četrtletje najvišja količina blaga, za katero so bila izdana dovoljenja, dodeli v višini 70 % tradicionalnim uvoznikom, v višini 30 % novim uvoznikom, pa drugi pododstavek te določbe izrecno določa, da se „razpoložljive količine dodelijo obema kategorijama uvoznikov brez diskriminacije od prvega ponedeljka v drugem mesecu vsakega četrtletja“.

40 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da ni videti, da mehanizem, kot je v zadevi v glavni stvari, ogroža cilje, ki jim sledi Uredba št. 565/2002.

41 Prvič, prvi kupec blaga v Uniji, ki je tudi tradicionalni uvoznik, s tem da kupi to blago pri novem uvozniku, ki ima dovoljenja, ne pridobi pravice, da se njegova referenčna količina, kot je opredeljena v členu 2, prvi odstavek, točka (d), Uredbe št. 565/2002, izračuna na podlagi, ki vključuje količino blaga, ki ga je kupil od slednjega, ravno tako kot drugi kupec v Uniji, ki je prav tako tradicionalni uvoznik, ne pridobi pravice, da se njegova referenčna količina izračuna na podlagi, ki vključuje količine blaga, ki ga je kupil pri prvem kupcu v Uniji.

42 Drugič, res je, da tak mehanizem prvemu in drugemu kupcu v Uniji, ki sta prav tako tradicionalna uvoznika, omogoča, da pridobita česen, uvožen po preferencialni tarifi, čeprav nimata več za to potrebnih dovoljenj, in tako okrepita svoj položaj na trgu distribucije česna zunaj tarifne kvote, ki jima je bila dodeljena. Kot pa je bilo že ugotovljeno zgoraj v točki 37 te sodbe, Uredba št. 565/2002 ne rezervira na absoluten način nekega dela kvote za nove uvoznike. Prav tako njen namen ni urediti trga

distribucije česna v Uniji niti zamrzniti položajev različnih akterjev na tem trgu, tudi če so tradicionalni uvozniki v smislu te uredbe, s prepovedjo, da si priskrbijo to blago pri drugem subjektu, zgolj zato, ker je bilo pred tem uvoženo po preferencialni tarifi.

43 Kljub temu pa je za to, da kot posledica takega mehanizma prodaje in nadaljnje prodaje blaga med subjekti ne pride do neustreznega vpliva subjekta na trgu in zlasti izogibanja členu 5(3) Uredbe št. 565/2002 s strani tradicionalnih uvoznikov niti do kršitev cilja, v skladu s katerim morajo biti zahtevki za dovoljenja povezani s pristno trgovsko dejavnostjo, nujno, da se vsak korak v tem mehanizmu izvrši po ceni, ki ustreza tržni ceni, in da se uvoz po preferencialni tarifi izvrši na podlagi zakonito pridobljenih dovoljenj s strani njihovega imetnika. Zlasti mora predložitveno sodišče preveriti, ali vsak udeležen subjekt pridobi primerno plačilo za uvoz, prodajo ali nadaljnjo prodajo zadevnega blaga, ki mu omogoča ohranitev položaja, ki mu je bil dodeljen v okviru upravljanja kvote.

44 Ker predložitveno sodišče v obravnavanem primeru navaja, da je bilo zadevno blago prodano za „ustrezno plačilo“, in se ne izpodbija, da je sporne uvoze opravila družba L'Olivo na podlagi dovoljenj, ki jih je pridobila zakonito, se zdi, da je ta pogoj izpolnjen, kar pa mora vseeno preveriti predložitveno sodišče.

45 Tretjič, ker je nesporno, da je novi uvoznik v zadevi v glavni stvari sprostil zadevno blago v prosti promet, mehanizem, kot je v postopku v glavni stvari, prav tako ne ogroža cilja preprečevanja navideznih zahtevkov za uvozna dovoljenja niti učinkovitega vstopa novih subjektov na trg uvoza česna.

46 Na drugem mestu, glede subjektivnega elementa, navedenega v točki 34 te sodbe, je treba najprej navesti, da je v postopku v glavni stvari njegovo iskanje upoštevno le, če bi predložitveno sodišče ugotovilo, da zadevni mehanizem ogroža cilje, ki jim sledi Uredba št. 565/2002, ker morata biti za ugotovitev zlorabe združena objektivni in subjektivni element (glej v tem smislu sodbo SICES in drugi, C-155/13, EU:C:2014:145, točke od 31 do 33).

47 V zvezi s pogoji, na podlagi katerih bi bilo mogoče ugotoviti obstoj takšnega subjektivnega elementa, iz sodne prakse Sodišča izhaja, da zato, da bi se za mehanizem, kot je ta iz postopka v glavni stvari, štelo, da je njegov bistveni cilj dajati drugemu kupcu v Uniji neupravičeno korist, je nujno, da je namen uvoza podeliti takšno korist temu kupcu in da so transakcije brez sleherne gospodarske in trgovinske utemeljitve za tega uvoznika kot tudi za druge subjekte, ki sodelujejo v tem mehanizmu, za preveritev česar je pristojno predložitveno sodišče (glej po analogiji sodbi SICES in drugi, C-155/13, EU:C:2014:145, točka 37, in Cimmino in drugi, C-607/13, EU:C:2015:448, točka 65).

48 Ugotovitev predložitvenega sodišča, da ta mehanizem ni brez sleherne gospodarske in trgovinske utemeljitve, bi lahko na primer temeljila na dejstvu, da je bila prodajna cena blaga določena na taki ravni, ki je uvozniku in drugim subjektom, ki sodelujejo pri tem mehanizmu, omogočala dobiček, ki za vrsto blaga in zadevno transakcijo velja kot normalen ali običajen v zadevnem sektorju (glej v tem smislu sodbo SICES in drugi, C-155/13, EU:C:2014:145, točka 37). V zvezi s tem predložitveno sodišče navaja, da je bilo zadevno blago prodano za „ustrezno plačilo“. V tem kontekstu zgolj dejstvo, da je to plačilo nižje od posebne dajatve, dolgovane za uvoz zunaj kvote, ni upoštevno, če ga je mogoče šteti za normalno ali običajno plačilo v zadevnem sektorju za vrsto blaga in zadevno transakcijo, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

49 Predložitveno sodišče bi za takšno ugotovitev prav tako lahko upoštevalo dejstvo, da iz uvodne izjave 5 in člena 3(1) in (4) Uredbe št. 565/2002 v povezavi s členoma 8(1) in 35(2) Uredbe št. 1291/2000 izhaja, da so uvozniki dolžni uporabiti dovoljenja, ki so jim bila izdana, sicer jim grozi sankcija, in imajo zato dejanski interes za uvoz, vključno z novim uvoznikom v okviru transakcije, kot je ta v postopku v glavni stvari (glej po analogiji sodbo SICES in drugi, C-155/13, EU:C:2014:145, točka 37).

50 V teh okoliščinah, četudi bi vzpostavitev mehanizma, kakršen je v postopku v glavni stvari, temeljila na volji prvega ali drugega kupca v Uniji, da koristi preferencialno tarifo in tako nabavi cenejše blago od tistega, ki bi bilo uvoženo izven kvote, in četudi bi se uvoznik in drugi zadevni subjekti tega zavedali, za te transakcije ne bi mogli vnaprej šteti, da so vse brez sleherne gospodarske in trgovinske utemeljitve (glej v tem smislu sodbi SICES in drugi, C-155/13, EU:C:2014:145, točka 38, ter Cimmino in drugi, C-607/13, EU:C:2015:448, točka 65).

51 Ni pa mogoče izključiti možnosti, da je bil v določenih okoliščinah vzpostavljen mehanizem, kot je ta v postopku v glavni stvari, z glavnim namenom, da se umetno ustvarijo pogoji, zahtevani za pridobitev preferencialne tarife. Med elementi, na podlagi katerih bi bilo mogoče ugotoviti, da gre za umetni mehanizem, je zlasti okoliščina, da uvoznik, ki je imetnik dovoljenj, ni prevzel nobenega poslovnega tveganja, ali pa okoliščina, da je dobiček uvoznika neznaten ali da je prodajna cena česna, ki ga je uvoznik prodal prvemu kupcu v Uniji ter potem slednji drugemu kupcu v Uniji, nižja od tržne cene (glej v tem smislu sodbi SICES in drugi, C-155/13, EU:C:2014:145, točka 39, in Cimmino in drugi, C-607/13, EU:C:2015:448, točka 67).

52 Poleg tega, v delu, v katerem se predhodno vprašanje nanaša na člen 4(3) Uredbe št. 2988/95, zadostuje navedba, da ta določba v bistvu določa enaka merila, kot izhajajo iz ustaljene sodne prakse Sodišča in so navedena v točkah od 32 do 34 te sodbe, s pojasnilom, da je posledica aktov, ki izpolnjujejo ta merila, namreč tistih, za katere se je ugotovilo, da je njihov namen pridobitev koristi v nasprotju s cilji veljavnega prava Unije, tako da se ustvarijo umetni pogoji za pridobitev te koristi – odvisno od primera – neodobritev ali odvzem te koristi.

53 Glede na navedeno je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 3(3) Uredbe št. 565/2002 in člen 4(3) Uredbe št. 2988/95 razlagati tako, da načeloma ne nasprotujeta mehanizmu, kot je ta v postopku v glavni stvari, na podlagi katerega je po naročilu, ki ga poda subjekt, ki je tradicionalni uvoznik v smislu prvonavedene uredbe in ki je izčrpal svoja dovoljenja, ki omogočajo uvoz po preferencialni tarifi, drugemu subjektu, ki je prav tako tradicionalni uvoznik in ki nima tovrstnih dovoljenj,

— blago najprej prodano zunaj Unije s strani družbe, povezane s tem drugim subjektom, tretjemu subjektu, ki je novi uvoznik v smislu te uredbe in imetnik tovrstnih dovoljenj,

— je to blago, dalje, sproščeno v prosti promet v Uniji s strani tretjega subjekta ob uporabi preferencialne carinske tarife, potem pa ga ta tretji subjekt proda naprej drugemu subjektu in

— to blago na koncu drugi subjekt proda prvemu subjektu, ki tako pridobi blago, uvoženo v okviru tarifne kvote, določene v prvonavedeni uredbi, čeprav nima dovoljenja, zahtevanega v ta namen.

Stroški

54 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

Člen 3(3) Uredbe Komisije (ES) št. 565/2002 z dne 2. aprila 2002 o določitvi postopka za upravljanje tarifnih kvot in uvedbi sistema potrdil o poreklu za česen, uvožen iz tretjih držav in člen 4(3) Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti je treba razlagati tako, da načeloma ne nasprotujeta mehanizmu, kot je ta v postopku v glavni stvari, na podlagi katerega je po naročilu, ki ga poda subjekt, ki je

tradicionalni uvoznik v smislu prvonavedene uredbe in ki je izčrpal svoja dovoljenja, ki omogočajo uvoz po preferencialni tarifi, drugemu subjektu, ki je prav tako tradicionalni uvoznik in ki nima tovrstnih dovoljenj,

— **blago najprej prodano zunaj Evropske unije s strani družbe, povezane s tem drugim subjektom, tretjemu subjektu, ki je novi uvoznik v smislu te uredbe in imetnik tovrstnih dovoljenj,**

— **je to blago, dalje, sproščeno v prosti promet v Evropski uniji s strani tretjega subjekta ob uporabi preferencialne carinske tarife, potem pa ga ta tretji subjekt proda naprej drugemu subjektu in**

— **to blago na koncu drugi subjekt proda prvemu subjektu, ki tako pridobi blago, uvoženo v okviru tarifne kvote, določene v prvonavedeni uredbi, čeprav nima dovoljenja, zahtevanega v ta namen.**

Podpisi